

Orientation to Ontario

ምፍላጥ ዓማዊል (ኣተኩሮ ኣብ ዓማዊል)

ኣገልግሎታት ቴለፎንን ኢንተርኔትን

ኣብ ከተማታት፡ ብዙሕ ኣማራጺታት እዩ ዘሎ። እንተኹን ቅድሚ ውዕል ምኡታውካ፡ ነዘም ኩሎም ኣማራጺታት እዚኣቶም ብብሓደ ከምዘጽናዕካዮምን ንዝርዝራዊ ትሕዝቶታት ናይ ዝኹነ ውዕል ብግቡእ ከምዝተረዳእካዮን ርግጸኛ ክትከውን ኣለካ። ነዚ ዝስዕብ ብምግባር ድማ ገንዘብካ ክትቁጥብ ትኽእል፡-

- ነቲ እትረኽቡ ኣገልግሎታት ቴለፎን፡ ኢንተርኔትን ኬብልን ብጥርጉፍ (ተሓዊሱ) ከምዝቐርበልካ ምግባር።
- ንኣገልግሎት ቴለፎን ውጥናት ስድራቤት ምዕዳግ
- ናይ ነዊሕ ርሕቀትን ናብ ምሉእ ዓለም ዘደውልን ካርድ ምጥቃም።

ኣብ ገዛ ኣገልግሎት ኢንተርኔት እንተዘይብልካ፡ ነዘም ዝስዕቡ ኣብ ግምት ኣእትዎም፡-

- ኣብቲ ኣብ ከባቢኻ ዝርከብ ህዝባዊ ቤት-ንባብ ናጻ ኣገልግሎት ኢንተርኔት (ምስ ካርድ ቤት-ንባብ) ምጥቃም።
- ናብተን ዋና ርክብ ኣገልግሎት ኢንተርኔት (Wi-Fi hotspots ተባሂሉ ውን ይጽዋዕ እዩ) ብናጻ ዝህባ ኣብያተ-ምግብን እንዳ-ቡንን ምኻድ።

ብዛዕባ ኣገልግሎታት ቴለፎንን ኢንተርኔትን ተወሳኺ ትምህርቲ ንምቕሳም በዚ ዝስዕብ ኣድራሻ ተወከስ settlement.org

ኣገልግሎት ጸሰጣ ካናዳ

- ኣብ ኩለን ከተማታትን ሓውሲ-ከተማታትን፡ ቡስጣ ናብ ኣገልግሎት ቡስጣ ካናዳ ክትሰድድን ካብኡ ክትቐበልን ትኽእል ኢኻ።
- ነቲ እትኸፍሎ ቢል ድማ ኣብ ኢንተርኔት ብቲ e-post ዝበሃል ናይ ኣገልግሎት ጸሰጣ ካናዳ ኣቢልካ ከተመሓድሮን ክትከፍሎን ትኽእል።
- ብዛዕባ ካልኣት ፍርያታትን ኣገልግሎታትን ሓበሬታ ንምርካብ በዚ ዝስዕብ ኣድራሻ ተወከስ

canadapost.ca ወይ ድማ በዚ ዝስዕብ ቁቴለፎንን ደውል 1-866-607-6301።

መግቢ ምግባእ

መግቢ ኣብዚ ዝስዕብ ቦታታት ክትገዝእ ትኽእል ኢኻ፡-

- ካብ ድኳናትን ሱፐርማርኬታትን
- ኣብ ዝኹን ሰዓት ክፉት ዝኹኑ ዓባይቲ ድኳናት (ወይ “ድኳናት ጸግዒ/ corner stores”)። መግቢ ኣብዘም ድኳናት እዚኣቶም ኣዝዩ ክቡር እዩ።
- ፍሩታን ኣሕምልቲን ዝሸጡሎም ንኣሸቱ ዕዳጋታትን።
- እንዳ መሸጣ ስጋን ሕብስቲን።

ኣገዳሲ መዘኻኸሪ

ኣንታርዮ፡ ናይ ገንዘብ ጸገም ዘለዎም ሰባት ኣብ ከባቢኦም ኣስቤዛ ብናጻ ዝወስድሉ ናይ መግቢ ባንክታት ኣለዎኡ።

በዚ ዝስዕብ ቁቴለፎን ደውል 416-656-4100 ወይ ድማ ንናይ ኣንታርዮ ማሕበር መግቢ በዚ ዝስዕብ ኣድራሻ ተወከስ feedontario.ca

መቐኘቲ ምሃብ

ምናልባሽ እንተደኣ ኣብ ቤት-መግቢ ወይ ኣብ ታክሲ ክትስቀል ከለኻ ጽቡእ ኣገልግሎት ዝረኽብካ ኩይኑ ተሰማራካ፡ መቐኘቲ ክትገድፍ ምርጫ ኣለካ። መብዛሕትኡ ግዜ ድማ እቲ ተግድፎ መቐኘቲ 10-15% ናይቲ ክትከፍሎ ዝግባኣካ ሕሳብ እዩ። መቐኘቲ ምግባፍ ግድነታዊ ኣይኮነን።

ምሕላው ዓሚል

ከም ዓሚል/ዓዳጊ መጠን፡ ብConsumer Protection Act (ሕጊ ምሕላው ዓሚል) ኢኻ ትሕሎ። ብዛዕባ እዚ ሕጊዚ ዘጠቓልሎም ነገራት ዝምልከት ተወሳኺ ሓበሬታ ንምርካብ፡ በጃኻ በዚ ዝስዕብ ኣድራሻ ተወከስ ontario.ca

Funded by / Financé par :

Immigration, Refugees and Citizenship Canada

Immigration, Réfugiés et Citoyenneté Canada

1-855-626-0002
<https://orientationontario.ca>

ምሕላው ዓሚል

ኩላትና አብ ምሕላው ዓሚል ተራ ንጻወት ኢና። መንግስቲ ዓማዊል ንምሕላው ሕጋዊ ኣርቀቂ ኣሎ። ኩባንያታት ድማ ናይ ዓሚልን ሰራሕተኛን ሓበሬታ ንምሕላው ነዘም ሕጋዊ ክእዘዝኦም ኣለዎን። እዚ ይኹንምበር፡ ኣብ ካናዳ ነፍሲ-ወከፍ ሰብ ነብሱ ባዕሉ ንምሕላው ስጉምቲታት ክወስድ ኣለዎ።

- * Office of Consumer Affairs (ቤት-ጽሕፈት ጉዳይት ዓሚል)፡ ንሓለዎ ዓሚል ኣብ ዝምልከቱ ብዙሓት ኣርእስቲታት በዚ ዝሰዕብ ኣድራሻ ኣቢሉ ሓበሬታ ይህብ consumerinformation.ca
- * Canadian Anti-Fraud Centre (ማእከል ጸረ-ምትላል ካናዳ)፡ ኣብ ልዕሊ ዓሚል ንዝፍጸሙ ናይ ምትላል ተግባራት ዝምልከት ሓበሬታ በዚ ዝሰዕብ ኣድራሻ ኣቢሉ ይእክብን ሼር ይገብርን antifraudcentre-centreantifraude.ca

ስርቂ መንነት

ስርቂ መንነት ማለት፡ ሓደ ሰብ ገበን ንምፍጻም ካባኻ ፍቓድ ከይሓተተ ናህካ ወልቃዊ ሓበሬታ ክጥቀም እንከሎ እዩ። ስረቓቲ መንነት፡ ገንዘብካ ንምስራቕ መንነትካ ክጥቀሙ ወይ ኣስቢዛታት ንምዕዳግ ናይ ልቓሕ ካርድኻ/ክረዲት ካርድኻ ክጥቀሙ ይኸእሉ። ካብዚ ሓሊፎም እውን ብስምካ ካልእ ገበናት ንምፍጻም መንነትካ ክጥቀሙ ይኸእሉ እዮም።

ነዘም ዝሰዕቡ ሓበሬታን ሰነዳትን ክትሕሉዎም ኣዝዩ ኣገዳሲ እዩ፡-

- * ቁጽሪ ማሕበራዊ ድሕነት/መድሕን
- * ቁጽሪ ፍቓድ መምርሒ መኪና
- * ቁጽሪ ካርድ ሕክምና
- * ሓበሬታ ናይ ክረዲት ካርድን ሕሳብ ባንክን
- * ናይ ባንክ ካርድ
- * ዕለተ-ልደት
- * ፓስፖርት
- * ቪዛን ናይ ትምህርቲ ፍቓድን

ስረቓቲ ንመንነትካ ክሰርቁ ዝኸእልሉ ብዙሕ መገዲታት እዩ ዘሎ። ካብቲ ናትካ ሳጹን ጳሰግ ደብዳቤ ክወስዱ፡ ወይ ፖርቶፍልዮኻ፡ ማሕፉዳኻ ወይ ወገን ሰርሳኻ ክሰርቁኻ ይኸእሉ። ስረቓቲ ብዘይካዚ፡ ካብ ዝሃኻ፡ ካብ መኪናኻ፡ ካብ ኣርማድዮኻ፡ ዋላውን ካብቲ ዝገሓፍካዮ ጉሓፍን ካብቲ ዳግማይ ዝምስራሕ ጉሓፍ ዝእክብ ቢዶኒታትካን ከይተረፈ ወረቓቓቲን ኣገደስቲ ሰነዳትን ደልዮም ክወስዱ ይኸእሉ።

ሓለዎ ኣገዳይን

ብኣገዳይን እትገብር ምእታውን ምውጻእን ገንዘብ ናብ ባንኪ ከምኡውን ዕድገ፡ መንነታ ብሰረቓቲ ክሰረቓ ንዘሎ ተኸእሎ መሊሱዮ ዘዘይዶ። ናትካ ወልቃዊ ሓበሬታ ካብ ኮምፕዩተር ክሰረቓ ይኸእል እዩ። ከምዘን ኣብ ኣብያተ-ንባብን ኣብያተ-ፈተነን ዘለዎ ህዝባዊ ያን ኮምፕዩተራት

ኣብ እትጥቀሙሉ እዋን ኣዚኻ ተጠንቀቑ። ኩሉ ግዜ ንኢመይልካን ዌብሳይታትካን ሎግ-ኣውት ግበር/ዕጸዎ። ንፓስዎርድኻ ኣብ ዌብሳይታት ኣይትዓቕቦ/ሰይብ ኣይትበሎ። ነቲ መድለዩ ታሪኽ (search history) ዝብል እውን ደምስሶ።

- * ካብ ዘይትፈልጦም ሰባት ንዘለኻኸልካ ወልቃዊ ሓበሬታኻ ክትህቦ ዝሕትት ኢመይላት ኣይትመልሰሎም።
- * ካብ ዘይትፈልጦም ሰባት ንዘመጻካ ናይ ጽሑፍ መልእኽቲታት ንምጻግ ነቲ ሊንክታት ኣይትጠወቁ።
- * ብልጫታት፡ ሽልማታት ወይ ቀልጢፍካ ገንዘብ እትኸዕብተሉ መገዲታት ክንህበካ ዝብሉ መልእኽቲታት ናይ ኢመይል ኣይትእመናም
- * ንፓስዎርድኻ ሼር ኣይትበሎ። ብግምት ክትፈልጦ ዘይትኸእል ድማ ግበር።
- * ብዛዕባ ካብዘም ከም ኢባይ (eBay)፡ ክረይግስሊስትን (Craigslist) ክጂጂን (Kijiji) ዝኣመሰሉ ዌብሳይታት ዝኹን ክትዕድግ ክትሓስብ ክለኻ ጥንቅቕ በል። ቅድሚ ሕጂ ናብ ዘይትፈልጦም ኣጋይሽ ገንዘብ ኣይተሰጋግር።

ክልካ

መንነትካ ሓንጻብ ምስተሰርቀ፡ ነቲ ጸገም ከተዐርዮ/ክትፈትሖ ኣዝዩ ኣጸጋጋይ እዩ። ሽምባ/ዝናኻ ንብዙሕ ዓመታት ክበላሾ ይኸእል። እዚ ማለት ድማ ኣካውንት ናይ ቴለፎን፡ ክረዲት ካርድ፡ ዋላውን ብትሕጃ ዝወሃብ ልቓሕ (mortgage) ክትረከብ ክጸግመካ እዩ።

ብዛዕባ ሓለዎ Social Insurance Number (ቁጽሪ ማሕበራዊ ውሕስነት) ዝምልከት ሓበሬታ ኣብ ኣገልግሎት ካናዳ በዚ ዝሰዕብ ኣድራሻ ተወከስ servicecanada.gc.ca ንምሕላው ወልቃዊ ሓበሬታኻ ኣብ ዝምልከት ተወሳኺ ሓበሬታ ንምርካብ፡ ኣብ ዌብሳይት ናይ መንግስቲ ኦንታርዮ በዚ ዝሰዕብ ኣድራሻ ተወከስ ontario.ca

ናይ ልቓሕ ጸብጻባት

ናይ ልቓሕ ጸብጻብካ (credit report)፡ ካብ ኩሉ ፊናንሲያዊ ወዕላትካ እዩ ሓበሬታ ዝእክብ። እዚ ማለት እንተላይ ካብ ናይ ልቓሕ ክፍሊታትካ፡ ናይ ልቓሕ ካርድታትካ፡ ናይ ቴለፎንን ኢንተርነትን ኣካውንትኻ፡ ከምኡ ድማ ካብ ካልእ ናይ ክፍሊት ቅብሊታት ሓበሬታ ይእክብ። ደንጉኻ ምኽፋል ወይ ዕዳኻ ምውጻዕ ወይ ድማ ነቲ ዝመጻካ ናይ ዕዳ ቢል ዘይምኽፋል፡ ነቲ ኣብ ልቓሕ ዝተሓዘልካ ነጥቢ (credit score) ከምዝትሕት ክገብር እዩ። እዚ ከኣ ልቓሕ ይኹን ብትሕጃ ዝወሃብ ልቓሕ (mortgage) ኣብ እትሓተሉ እዋን ብኣሉታ ክጸልወካ እዩ።

ብዛዕባ ጸብጻባት ልቓሕ ኣብ ኦንታርዮ ዝምልከት ተወሳኺ ሓበሬታ፡ በዚ ዝሰዕብ ኣድራሻ ኣብ ዌብሳይት ናይ Consumer Protection Ontario (ምሕላው ዓሚል ኦንታርዮ) ተወከስ ontario.ca

ትፈልጥ ነይርካ ዶ?
 ዓማዊል ናይ ዕዳ ሰነዳቶም፡ ናይ ልቓሕ ካርድታቶም/ክረዲት ካርድታቶምን Personal Identity Numbers (PINs (ወልቃዊ መለለዩ ቁጽራታቶምን)) ክሕልወዎ ሓላፍነት ኣለዎም። ካርድታትካ ምስ ዝጠፍእ ወይ ምስ ዝሰረቓ ኩተመልከት ኣለካ። ሽዑ ከምዘድስከል ክግበር ይኸእል። ኣንተድኣ PIN ናምበርካ ንዝኹን ሰብ ሂብካ፡ ናይቲ ንሱ ብቲ ፒን ናምበርካ ኣቢሉ ዝፍጽም ምትላል ተሓታቲ ንስኻ ክትከውን ትኸእል ኢኻ።

ኣገዳሲ መዘኻኸሪ
 ኣንተድኣ መንነትካ ተሰሪቐ ከምዘሎ ትሓስብ ኣላኻ ኩይንካ፡ ነዘም ዝሰዕቡ ናይ ልቓሕ ጸብጻብ ዝገብር ወኪላት/ትካላት ብምርካብ ኣብቲ ናይ ልቓሕ ጸብጻብካ ከምዝተታለልካ ሓበር፡- Equifax (ኢኩፋክስ)፡- www.equifax.ca
 ከምኡ ድማ Trans Union (ትራንሲ ዩንዮን)፡- www.transunion.com።

